

Hoe doden herrijzen in een Groninger kerk Van april tot oktober

Pascal van der Werff, Janneke Pietersma, Gerard Hilbrants en Richard Hoek (vlnr) in de Petruskerk.

foto Jan Willem van Vliet

Eric Nederkoorn

De volgende voorstelling in *Veur Aaltied* is *Libera Me* in de St. Willibrordkerk in Kloosterburen, op 11 en 12 mei. Dan volgen *Tegen de Tijd* (Kloosterkerk Thesinge, 17, 18, 19 mei), *Hoe de Eigenheimer aan zijn naam kwam* (Koepelkerk Sappemeer, 24 en 25 mei), *Preken & Pamfletten* (Hervormde kerk Noordbroek, 1 en 2 juni), *De moeder van Menco* (Mariakerk Krewerd, 21 en 23 juni), *De onverwachte koerier* (Petrus en Pauluskerk Loppersum, 6 en 7 september), *Voor Even* (Hervormde Kerk Woltersum, 28 en 29 september), *De Mannen Van Boven* (Hervormde Kerk Visvliet, 4, 5 en 6 oktober) en tot slot *Het meisje in de schone jurk*, (Nederlands Hervormde Kerk Nuis, 11 en 12 oktober). De orgelcomposities zijn telkens van Eeuwe Zijlstra. Meer info:

www.veuraaltied.nl.

Het is nu al het mooiste project dat hij ooit heeft gedaan, zei artistiek leider Ben Smit zaterdag na afloop van de voorstelling. Hij was er mooi vroeg bij met zijn conclusie. Want *Voor Altijd*, dat afgelopen weekend in Usquert werd gespeeld, was nog maar de eerste productie uit de reeks van tien die dat project telt.

Veur Aaltied heet dat project en hoewel Smit gepokt en gemazeld is in de noordelijke theaterwereld, is zijn enthousiasme begrijpelijk. Samen met Stichting Pandeon, Stichting Oude Groninger Kerken en producenten Jaap Alkema en Geert Oude Weernink kreeg hij de kans om voor tien voorstellingen, met diverse schrijvers en regisseurs, tien van die mooie Groningse dorpskerken als decor te gebruiken. Ze zijn internationaal vermaard, maar wij hier vinden ze normaler dan ze zijn. Dat mag wel anders.

De opdracht aan de makers: breng doden die in en rond de kerken begraven liggen als personages tot leven. En zet het orgel in. Nico van der Wijk vond bij de Petruskerk in Usquert de namen van Egbert Batema, Engelen Westerhuis – alias de zelfbenoemde sopraan Angela Cona – en Obbo Pietersz, hondenslager, dat wil zeggen, een man die in opdracht honden de kerk uit joeg.

Het verhaal van Engelen, die het als zangeres in Italië vooral tot dorpshuizen schopte, was op waarheid gebaseerd, voor de andere twee zette Van der Wijk zijn fantasie in. Janneke Pietersma verraste als Angela de kerk met een welklinkend stukje *Habanera* uit Bizets *Carmen*. Richard Hoek speelde Egbert Batema, een fanatieke ‘rooie’. De echte Batema was Van der Wijks opa. De tot onherkenbaar smoezelig wezen omgetoverde Gerard Hilbrants had de dankbare taak grommend, rochelend en zweepslaand de hondenslager te laten herrijzen.

De drie waren door showmaster Demon – de jonge, ontwapenende Usquerder Pascal van der Werff, gehuld in een te groot en daardoor juist passend wit pak – geselecteerd voor de show *Voor Altijd*. Ze dienden op basis van hun levensverhaal vragen te beantwoorden, maar dan vooral deze: zou je je leven helemaal over willen doen, telkens weer, tot in het oneindige? Mooie levensvraag. Of stervensvraag. Daarbij leverde het orgel, als vijfde personage, steeds geheel zelfstandig commentaar. De pijpen lachten, keurden af, spoorden aan.

De goedgevulde kerk (demping!) en de gewiekste versterking tackelden het galmgevaar. De acteurs weerden zich prima, met Hoek in mooi boos Gronings en Hilbrants als kerkrat met strohaar en goor gebit. Door het vertelkarakter ontbeerde het stuk tempowisselingen, de personages hadden elkaar verbaal wel wat meer te lijf mogen gaan om pieken en dalen aan te brengen, ook al blijft dat uitkijken in zo’n lastige speelomgeving. Toch beklifden uiteindelijk die levensverhalen, verzonnen of niet. De gereanimeerde doden konden met gerust hart hun graf weer in.

